

Les dones grans, motor de la societat

Marta Selva Masoliver

Presidenta de l'Institut Català de la Dona

Les dones grans tenen un paper actiu dins la nostra societat, però encara n'haurien de tenir molt més. Tots hem de reconèixer, fer visible i impulsar el seu saber i la seva experiència.

Es tracta que les dones grans puguin fer sentir la seva veu en tots els àmbits, ja que la seva experiència podria ser molt útil en tots els camps de la nostra vida, com així ho demostra la implicació integral d'aquestes dones, atentes a tots els aspectes relacionats amb el desenvolupament de la vida i, per tant, portadores d'un fer superador de les pràctiques sectorials a les que massa sovint, i equivocadament, se les ha volgut vincular.

La societat té un deute inexcusable amb les dones grans, que no només van tenir cura de les seves filles i fills, sinó que també ho van fer amb els seus parents i ara ho fan amb les nêtes i nêts. Però no només això: les dones que ara passen dels 65 anys han estat el motor del canvi en els models de participació social. Van educar les seves filles per tal que aquestes poguessin desenvolupar una tasca dins el món laboral i van donar peu a un canvi sense precedents. Gràcies a aquestes dones, les treballadores de menys de 40 anys van poder accedir en massa al mercat laboral.

Ara, aquestes dones no volen

mantenir-se al marge de la societat que les envolta, i formen grups per tal d'expressar amb més força les seves inquietuds. L'associacionisme femení entre dones de 65 anys o més és un fenomen que va en augment. Es tracta de grups de dones amb motivacions, reflexions, preocupacions i demandes plurals i diverses, que compten amb tones d'un saber femení útil per a poder articular solucions a problemes que reclamen mesures urgents.

Ha arribat l'hora que s'obrin els canals per tal que les aigües del saber de sempre es desbordin i generin noves vies, noves àrees fertilitzades pel toc de la intervenció creativa de les dones grans, en tots els àmbits del co-neixement.

Des de l'Institut Català de la Dona, es vol que tothom se senti hereu d'aquesta llarga tradició que es basa en l'experiència humana i es doni valor, per tant, a tot aquest conjunt de pràctiques de resolució quotidiana dels conflictes que tan bé saben aplicar les dones grans.

Aconseguir que tothom pugui envellir amb qualitat de vida i amb identitat pròpia és un repte d'una societat encara hostil a les diferències i a l'envelliment. Però mirar-se al mirall de les dones grans que han sabut avançar i transformar els rols de gènere rebuts és una gran lliçó que totes i tots hem d'aprendre.

L'Institut Català de la Dona vol fer sentir les veus de les dones grans

Des de l'Institut Català de la Dona hi ha la consciència que les dones grans formen un grup heterogeni de veus que ha de ser escoltat. Amb la finalitat de donar valor a aquest saber femení, l'Institut Català de la Dona ha inclòs mesures dins el V Pla d'acció i desenvolupament de les polítiques de dones a Catalunya (2005-2007) amb l'objectiu de garantir la participació social d'aquestes dones en tots els àmbits de la nostra societat.

En el marc d'aquest Pla, es potenciarà la presència de les seves representants en els fòrums estatals, nacionals i internacionals, així com en les consultes prèvies a la formació de polítiques públiques.

També s'impulsarà la participació del conjunt de la societat en les iniciatives liderades per dones grans i es donarà suport a la realització de jornades o trobades, per tal de fer visible la capacitat transformadora que promouen les dones grans en el reconeixement del simbòlic femení.

Es tracta que la societat pugui gaudir de l'oportunitat d'incorporar, en un futur, aquest saber fer i aquesta saviesa que les dones grans han aportat i aporten, i que han estat, i encara ho són, útils a l'hora d'aconseguir un millor viure per a tothom.

Més apunts sobre la vellesa i les dones

La feminització de la vellesa: les persones grans són un col·lectiu de població molt nombrós a Catalunya. Actualment, la gent gran representa el 17,3% de la població total. En xifres totals, segons l'Institut d'Estadística de Catalunya, es comptabilitza un total de 1.123.862 persones de més de 65 anys, de les quals 653.799, un 58%, són dones.

Aquesta esperança de vida més elevada entre les dones fa que aquestes predominin entre les persones grans, sobretot entre les persones d'edat més avançada. De fet, entre les persones més grans de 65 anys, trobem que la diferència entre dones i homes va en augment a mesura que augmenten els anys, és a dir, és menys accentuada entre el grup de persones de 65 a 69 anys, on trobem una diferència de només un 1,7% (un 15,1% de dones enfront d'un 13,4% d'homes), i les persones de més de 85 anys, on aquesta diferència és de més del doble (un 7,7% són dones, enfront d'un 3,2% d'homes). S'està donant, doncs, un fenomen de feminització de la vellesa.

La salut de les dones grans: tot i que les dones tenen una esperança de vida més llarga que la dels homes, elles manifesten tenir un estat de salut dolent o regular en major proporció que ells: un 58,1% enfront d'un 45,4%, segons l'enquesta de Salut de Catalunya, ESCA-2002.

L'esperança de vida: Les dones, en general, viuen més anys que els homes, però ho fan en una situació menys favorable; viuen més anys amb malalties cròniques i amb discapacitat. La llarga esperança de vida de què gaudeixen actualment les dones grans s'ha de percebre com una possibilitat de traçar noves trajectòries i tenir més expectatives, encaminades a potenciar les seves energies en la consecució d'una millor qualitat de vida.